

Zbirka

[S te ali one strani?](#) ^[1]

Leto izdaje

2004

ISBN

[961-6388-07-X](#) ^[2]

Strani

167

Trgovina

[Publikacije](#) ^[3]

Cena

9.00 EUR

Format

priložen CD

Narodopisno zbirko Slovenske prosvetne zveze sestavljajo izdelki ljudske umetnosti in predmeti iz vsakdanjega vaškega, predvsem kmečkega življenja z dvojezičnega ozemlja Koroške. Zbirka je zgovorna priča vsakdanje lokalne kulture, značilne za srednjeevropski alpski prostor.

Dvojezična izdaja

des in Klagenfurt

enthält Gegenstände aus
südkärntner Bevölkerung
aus den verschiedensten
Ortschaften stammen. Die
Zusammenstellung ist
für einen breiteren

Vsebina

Zgodovina zbirke	13
Študentska etnografska ekipa	17
Zgodovina južne Koroške	22
Prehrana	25
Čebelarstvo	28
Lan in ovca	31
Vinogradništvo	35
Poljedelstvo in živinoreja	37
Delo z lesom	41
Lov	43
Obrti	44
Notranja oprema	46
Likovna umetnost	48
Običaji	50
Otroštvo	53

Inhalt

Die Geschichte der Sammlung	57
Das ethnographische Studententeam	62
Die Geschichte Südkärntens	67
Ernährung	70
Bienenzucht	74
Lein und Schaf	77
Weinbau	82
Ackerbau und Viehzucht	85
Forstwirtschaft	90
Jagd	93
Gewerbe	94
Innenausstattung	96
Bildende Kunst	99
Brauchtum	101
Kindheit	104

Priloge / Anhang

Seznam predmetov po etnološki klasifikaciji /

Lov

Proti koncu 19. stoletja je lov, ki je bil za kmečkega človeka le dopolnilna gospodarska dejavnost, izgubljal svoj pomen. V preteklosti so kmetje v glavnem lovili gozdno divjačino, škodljivce

Ptičar iz Blač snema ujeto ptico z limanic. ◆ Vogel-fänger aus Vorderberg nimmt den gefangenen Vogel von der Leimrute.

Foto: Jernej Šušteršič, 1953, Fototeka / Fototek SEM

in ptice, današnji, močno omejen kmečki lov pa je namenjen zaščiti pridelkov in živali. (Makarovič M. 1978, 215) Kmetje so lovili s preprostimi, po lastnih zamislih izdelanimi pripravami. Izdelovali so dve različni vrsti pasti, prve so bile pasti na vzmet – škrpe; vanje ujete živali so se poškodovale ali celo poginile. Ujete živali se niso poškodovale, kadar so lovili na stave v obliki zabojev ali škatel. (1953a, 75). Razen s stavami in pastmi na vzmet so lovili tudi s pripravami na zanko.

Podgane so lovili s škrpo, izdelano iz dveh lesenih desk in letve. Ko je žival ugriznila vabo, jo je težka zgornja deska pokopala pod seboj. Železne pasti za lisice – škopci pa so ujeto žival tako poškodovale, da so jih oblasti prepovedale. Te pasti so kmetje nastavili v brazdo na polju in jih prekrili s prstjo. Da poškodovane lisice s pastjo na taci niso pobegnile, je bila del naprave tudi daljša veriga s koničasto pripravo v obliki sidra, ki se je po nekaj poskusih bega zapičila v tla.

Poleg na limanice, ko so z doma pripravljenim lepilom premazali veje, na katere so se ujele ptice, in na zanke – kuanke, so ptice lovili z doma izdelanimi lesenimi ptičnicami v obliki zaboja; v Podjuni imenovane kašče, na Zilji šulnjak. Nepoškodovana ptica se je ujela v lesen zabo, ko se je vsedla na deščico in spodnesla paličico.

Za lov na zanke – kuanke so poznali več priprav, poleg stoječih in visečih še stoječe na lok. Stoječe na lok so imele v debelejši kol vpeto mehko leskovo paličo, ki je bila s pomočjo vrvice upognjena navzgor in skupaj s paličico, na kateri je bila zanka, pritrjena na zgornji del kola. Nekaj centimetrov nižje so namestili koruzni storž; ko je ptič sedel na paličico, se je ta spodmaknila in zategnila zanko okrog ptičjih nožic. (Šušteršič 1953a, 78–79) Iz svinca, ki so ga pred uporabo segreti, so lovci s posebnimi železnimi kleščami sami izdelovali svinčene kroglice – šibre, ki so jih skupaj s smodnikom v usnjenih mošnjah nosili s seboj na lov.

[5]

Links

[1] <https://www.etno-muzej.si/sl/publikacije/s-te-ali-one-strani>

[2] <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=SEARCH&base=COBIB&select=BN=961-6388-07-X>

[3] <https://www.etno-muzej.si/sl/trgovina/publikacije>

[4] https://www.etno-muzej.si/files/narodopisna_celovec_kazalo.jpg

[5] https://www.etno-muzej.si/files/narodopisna_celovec_stran.jpg